

РНИАС
Регистар националног
интернет домена Србије

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ 2014.

ДОМ ДОМАЋИХ ДОМЕНА

САДРЖАЈ

Увод	3
Поздравне речи	4
2014. у бројкама	5
1. Развој Регистра и тржишта домена	6
Систем за регистрацију назива домена	7
Развој и примена правила за регистрацију	8
Развој тржишта домена	9
Међународна сарадња	15
2. Пословна изврсност	18
Увођење стандарда у пословање	19
Текући послови	19
Финансијски извештаји	20
3. Организациони развој Фондације	22
Јавност рада	23
Органи и тела Фондације	24
4. Подршка развоју Интернета у Србији	25
Сарадња са државним институцијама	26
Односи са интернет заједницом	27
ДИДС 2014	29
Интернет безбедност 3 у 1	30
Управљање Интернетом	31
Контакт	K4
Импресум	K4

УВОД

Данко Јевтовић

директор РНИДС-а

Годишњи извештај који је пред вама креиран је по моделу новог Организационог оквира РНИДС-а, који је структуриран хијерархијски кроз постављање циљева, а не кроз секторску поделу послова. Организациони оквир има четири нивоа - на највишем нивоу су циљеви дефинисани као „Организациони циљеви“, којих има четири: Развој Регистра и тржишта домена, Пословна изврсност, Организациони развој Фондације и Подршка развоју Интернета у Србији. Организациони оквир у суштини дефинише акциони план за спровођење Стратегије РНИДС-а и Плана и програма рада Управног одбора.

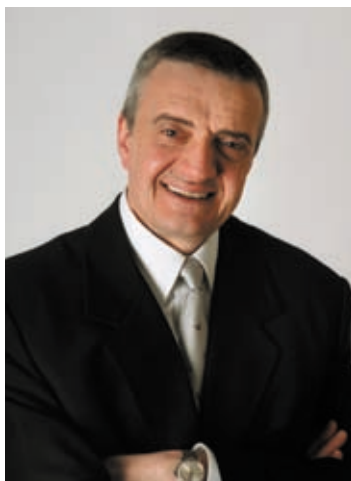
Догађаји који су обележили 2014. били су:

- **Завршетак пројекта софтвера за регистрацију назива домена и избор добављача за израду софтвера по пројекту**
- **Одржани су ДИДС2014 и скуп „Интернет безбедност 3 у 1“**
- **Реализовани су едукативно-промотивна кампања „Шта све можеш са својим доменом...“ и онлајн такмичење „Смисли домен и освоји геџет!“**
- **Унапређене су процедуре набавки**
- **Одржана је по први пут Конференција овлашћених регистара**
- **Спроведена је акција суфинансирања оглашавања овлашћених регистара**
- **Подигнут је ниво сарадње са државом и укључење у скрининг процес за ЕУ**
- **Организован је CENTR Marketing Workshop у Београду**
- **Објављене су студије о DNSSEC и IDN е-пошти**

Организација се показала стабилно, успостављена је равнотежа између органа Фондације и пуно је урађено на унутрашње-организационим питањима. После дужег времена су одобрени и припремљени пројекти који треба да даље побољшају вредност .RS и .CPБ доменских брендова, однос Фондације са овлашћеним регистрима и позицију РНИДС-а према стејкхолдерима и српској и глобалној интернет заједници.

На међународном плану РНИДС је наставио учешће у раду ICANN-а и CENTR-а и активно се укључио у глобалну дискусију о IANA транзицији.

ПОЗДРАВНЕ РЕЧИ

Војислав Родић

председник Конференције
суоснивача РНИДС-а

Поштовани чланови локалне интернет заједнице,

У 2014. се светска интернет заједница суочавала са највећим променама од свог настанка. Покренут је процес транзиције IANA надлежности и редефинисања улоге ICANN-а, који укључује комплетну светску интернет заједницу. Важан процес је и почетак рада нових gTLD домена, чиме се значајно усложњава интернет окружење, са тренутно несагледивим последицама. Приметно је успоравање раста броја националних домена (ccTLD), стагнација или опадање броја регистрованих домена и код највећих светских националних регистара.

Наставили смо са унапређењем Фондације увођењем правила заснованих на принципима корпоративног управљања прилагођеног непрофитним и невладиним организацијама. Томе је значајно допринело наше ново тело - Статутарна комисија, која је својим стручним мишљењима дала кључни допринос у томе да наши управљачки процеси буду спроведени на најбољи могући начин.

Дан интернет домена Србије - ДИДС2014 је организован по пети пут, са до сада највећим бројем учесника, који су у квалитетној размени мишљења значајно обогатили свеукупно знање домаће интернет заједнице. Потписани споразуми о сарадњи са македонским и црногорским регистром представљају почетак шире регионалне сарадње и те активности ће се наставити.

РНИДС је своју друштвену одговорност показао и кроз помоћ најтеже погођеним срединама у катастрофалним поплавама које су погодиле Србију.

Душан Стојчевић

председник Управног
одбора РНИДС-а

Поштовани корисници српског доменског простора,

Једна успешна година за РНИДС је за нама. Након 2013. у којој су успостављени сви елементи неопходни за добро управљање Фондацијом, 2014. се може назвати годином развоја. У 2014. је завршено неколико капиталних послова и инвестиција, а побољшана је сарадња са скоро свим стејхолдерима.

Много тога се у 2014. десило по први пут за нашу Фондацију. Нови софтвер за регистрацију домена је ушао у завршну фазу развоја. Усвојен је Етички кодекс, чиме се РНИДС издвојио у односу на највећи број других регистара и поставио нове стандарде понашања у домаћем доменском простору. Усвојена је и Стратегија РНИДС-а за период 2015-2020. године, чиме смо отворили могућности за покретање дугорочних пројеката, како би се свим становницима српског интернет простора помогло да искористе све могућности које им пружа Интернет.

Током 2014. тесно смо сарађивали са Владом Србије у преговорима са ЕУ по поглављу 10 (Телекомуникације, информационо друштво и медији). Од Европске уније добили смо одличну оцену за област управљања националним доменима. Сарадња је продубљена и са ICANN-ом и договорена је подршка за одржавање ДИДС 2015, а представници РНИДС-а су се активно укључили и остварили сарадњу са европским IGF-ом - конференцијом EuroDIG.

2014. У БРОЈКАМА

НОВО У 2014:

1

нови стручни скуп

- Конференција овлашћених регистара

2

нова запослена у Канцеларији РНИДС-а

- саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом
- сарадник за маркетинг и комуникације

3

нова графичка стандарда

- редизајн Књиге графичких стандарда РНИДС-а
- логотипи националних домена
- логотип овлашћених регистара

4

циља новог Организационог оквира

- Развој Регистра и тржишта домена
- Пословна извршност
- Организациони развој Фондације
- Подршка развоју Интернета у Србији

5

нових истраживања, анализа и студија

- Истраживање о ставовима стручне јавности према различитим интернет доменима
- Анализа стандарда, препорука и практичних искустава у примени интернационализованих назива домена (IDN)
- Истраживање о присуству домаћих предузећа на .RS домену
- Безбедносна проширења DNS-а (DNSSEC)
- Анализа безбедности националног домена

СТАЊЕ НА КРАЈУ 2014:

12

запослених у Канцеларији РНИДС-а

40

овлашћених регистара

59

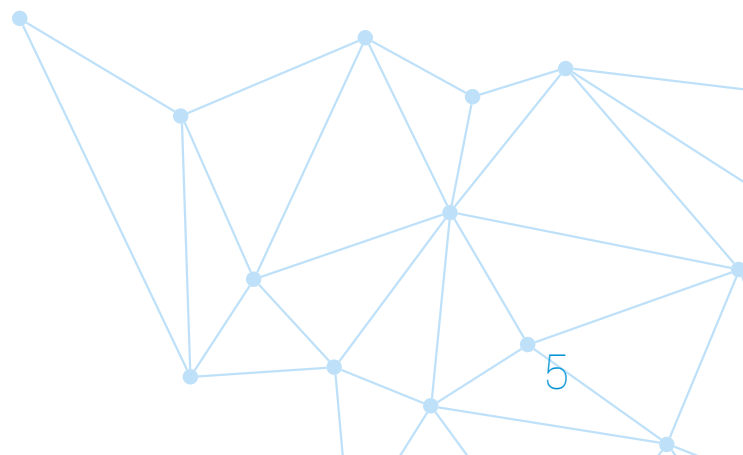
суоснивача РНИДС-а

3.315

регистрованих назива .СРБ домена

84.594

регистрована назива .RS домена

1

РАЗВОЈ РЕГИСТРА И ТРЖИШТА ДОМЕНА

СИСТЕМ ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ НАЗИВА ДОМЕНА

ИКТ инфраструктура

Током 2014. није било проблема у раду техничких система РНИДС-а. Сви сервиси су радили без прекида и били су доступни корисницима 100% времена:

Назив сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	Без прекида	100%
Сервиси RsReg апликације	Без прекида	100%
Финансијски сервиси	Без прекида	100%

Техничка сарадња са овлашћеним регистрима

Сви прекиди рада ка овлашћеним регистрима су се односили на локалне проблеме код овлашћених регистара, који су решавани у најкраћем року уз помоћ ИКТ сектора РНИДС-а.

Као и сваке године, најважнији посао везан за овлашћене регистре био је везан за креирање и дистрибуцију нових сертификата за приступ RsReg систему за регистрацију.

Систем за разрешење DNS упита

Урађена је реконфигурација примарних DNS сервера кроз увођење скривених (stealth) DNS сервера, чиме је повећана стабилност система и унапређена и убрзана дистрибуција зонских фајлова ка глобалним anycast системима секундарних сервера.

Безбедност Регистра

Забележено је неколико DDoS напада на DNS сервере РНИДС-а, али због слабог интензитета и релативно кратког трајања (краће од два дана), и пар напада који су били такође нижег интензитета али дужег трајања (седам до десет дана), нису захтевали предузимање посебних активности осим стандардних механизма лимитирања саобраћаја и праћења активности нападача. Као и у ранијим периодима, уочени су напади на интернет презентацију РНИДС-а, али су заштитни механизми система обезбедили несметан рад веб сервиса.

Универзитет „Сингидунум“ је за потребе РНИДС-а израдио студију **„Безбедносна проширења DNS-а (DNSSEC)“**, у којој су на основу анализе стандарда, искустава и релевантних докумената формиране препоруке и смернице за имплементацију DNSSEC-а. Потписивањем комплетних зона на DNS серверима омогућава се успостављање сигурне комуникације најпре међу различитим DNS серверима који размењују информације, а затим и са крајњим корисником до кога стиже тачна, непромењена информација где се неки сервер налази.

Компанија "Герзић & Associates" је за потребе РНИДС-а израдила **Анализу безбедности националног домена**, током које је су обухваћени сви регистровани .RS и. СРБ домени, услуге хостинг провајдера, али и преко 100.000 WiFi уређаја на територији Београда. Анализа говори да се 37,7% DNS сервера налази у Србији, као и 35,7% сервера е-поште и 43,3% веб сервера, а да је 57,7% сајтова на Apache серверу. Дате су препоруке за подешавање енкрипција сервера е-поште и веб сервера.

Остали ИКТ сервиси

Електротехнички факултет Универзитета у Београду је, по наруџби РНИДС-а, израдио **Анализу стандарда, препорука и практичних искустава у примени интернационализованих назива домена (IDN)**. Студија се бави проблемом размене е-поште за е-адресе на ћириличким доменима, које и корисничко име (лево од знака „@“) имају на ћирилици и објашњава нејасноће око примене различитих начина енкодирања електронске поште.

РАЗВОЈ И ПРИМЕНА ПРАВИЛА ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ

Унапређење аката о регистрацији

На седници Конференција суоснивача РНИДС-а одржаној 31. маја усвојени су нови **Општи услови о регистрацији назива националних интернет домена**, који су ступили на снагу 1. јула. Измењен је период за продужење регистрације назива националних домена, који ће убудуће трајати 30, уместо ранијих 45 дана након истека регистрације. Према новим Општим условима, назив домена престаје да буде активан одмах по истеку периода на који је регистрован. Регистрант има рок од 30 дана у ком може да изврши продужење регистрације назива домена.

На седници Конференција суоснивача одржаној 13. децембра усвојене су **измене Опшних услова о регистрацији назива националних интернет домена**, због новог Закона о заштити потрошача. У Опште услове додата је изјава регистранта којом даје изричиту претходну сагласност и потврду да зна да губи право на одустанак од уговора када овлашћени регистар изврши регистрацију тог назива домена код РНИДС-а, односно када РНИДС упише назив домена у Централни регистар националних домена. Тиме се спречава увођење фактичке резервације домена или куповина домена „на пробу“. Такође, проширен је круг субјеката којима РНИДС може да омогући приступ подацима из Централног регистра националних домена, а које РНИДС прикупља у складу са Општим условима.

Решавање спорова у вези са називом домена

Пред Комисијом за решавање спорова у вези назива националних интернет домена, 1. августа је донета одлука поводом назива домена „hagleitner.rs“ и „hagleitner.co.rs“, који су били обухваћени једном тужбом. Тужилац је била компанија „Hans Georg Hagleitner“ из Аустрије, која је добила спор и право на даље коришћење та два назива домена.

РАЗВОЈ ТРЖИШТА ДОМЕНА

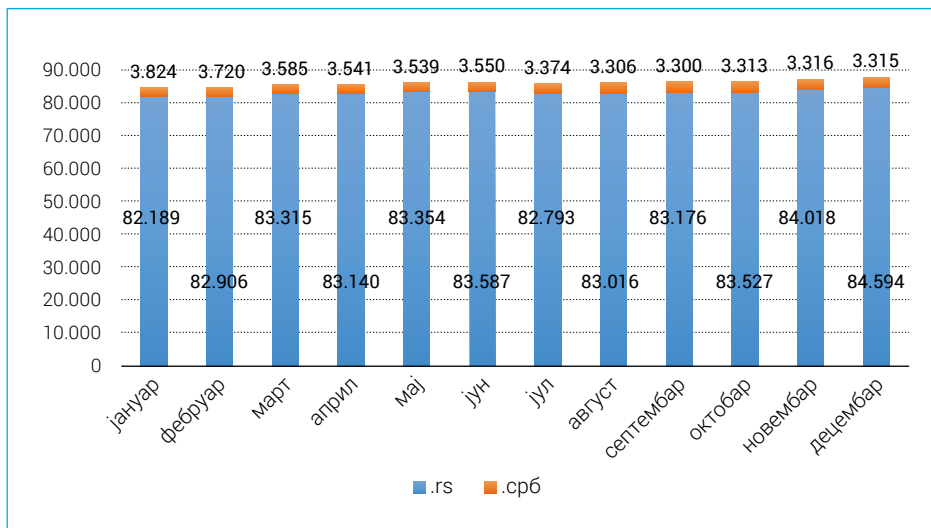
Број домена

Укупан број назива националних интернет домена повећан је у 2014. и на крају године износи 87.909, што је за 2.330 више него на крају 2013. (стопа раста у односу на 2013. износи око 3%, док је годишња стопа раста у претходном петогодишњем периоду на нивоу од 7%). Месечна стопа раста укупног броја назива националних интернет домена у 2014. износи 0,18%, у односу на претходне године када су стопе износиле 0,13% у 2013, 1,21% у 2012, 0,7% у 2011. и 1% у 2010.

Годишња стопа раста .RS домена у претходном петогодишњем периоду износи око 6% уз стабилан тренд раста на годишњем нивоу, док се месечна стопа раста усталила на нивоу 0,71%.

Обнова домена порасла је за око 8% у односу на 2013. и око 20% у односу на 2012. Број новорегистрованих домена у 2014. је у благом паду од око 5% у односу на исти период у 2013.

Тренд обнове и регистрације нових назива домена у Србији поклапа се са трендовима које остварују европски и светски национални регистри, односно са глобалним успорењем раста броја регистрованих назива домена. Однос процента нових регистрација у односу на обрисане домене је 1,20 према 1 у корист нових регистрација, што резултира годишњом стопом раста од око 3%, која је сасвим у складу са светским трендовима.

Тржишна сарадња са овлашћеним регистрима

Током четвртог квартала спроведена је акција **суфинансирања оглашавања** овлашћених регистара (ОР-ова) са циљем пружања подршке продаји националних интернет домена. Промотивне активности ОР-ова су спровођене кроз различите комуникационе канале (ООН, банери, AdWords, FB, ТВ, радио...) и суфинансиране су у укупном износу од RSD 874.612 нето.

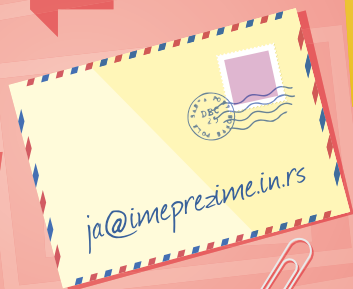
Конференција овлашћених регистара је одржана 17. децембра и на њој су учествовали представници 20 ОР-ова, као и представници УО РНИДС-а, Конференције суоснивача и Канцеларије.

ШТА СВЕ МОЖЕШ СА СВОЈИМ ДОМЕНОМ...

... да га
употребиш за
своју имејл адресу

**КОМУНИЦИРАЈ ПОД
СВОЈИМ ДОМЕНОМ!**

Само имејл адреса са твојим сопственим називом домена је увек твоја, зато немој непотребно да рекламираш интернет провајдера или бесплатне имејл сервисе.

... да по њему
назовеш своју
online продавницу

СТВАРАЈ НОВАЦ И ДОК СПАВАШ!

Твоја виртуелна интернет продавница ради 24 сата дневно, 365 дана у години, а сваком клијенту пружена је максимална услуга и проверене информације.

... да заштитиш
називе својих
брендова,
производа
или услуга

**ПРЕДУХИТРИ
ПРЕПРОДАВЦЕ ДОМЕНА!**

Није довољно да имаш само назив домена за сајт своје фирме, јер неко други може да региструје домен са називом твог производа или услуге.

... да га
користиш за
адресу свог
интернет сајта

**НЕКА ТЕ СВАКО
ПРОНАЂЕ БРЗО И ЛАКО!**

Ако имаш сајт намењен српском тржишту, имај у виду да Гугл у локалној претрази даје предност националним интернет доменима, као што су .RS и .СРБ.

... да на њему
развијеш свој
интернет
бизнис

**ПРОФИТИРАЈ ОД КОРИСНОГ
САДРЖАЈА ИЛИ СЕРВИСА!**

Смисли нешто што привлачи посетиоце и заради кроз продају рекламног простора или наплату приступа својој интернет заједници или порталу.

... да заштитиш
идеју за свој
будући посао
или пројекат

**РЕГИСТРУЈ
ЧИМ ПОМИСЛИШ!**

Озбиљне компаније чак и идеје за своје будуће пословне подухвате штите регистрацијом назива домена, јер ко их први региструје - његови су.

... да заштитиш
свој лични
сајбер идентитет

**НЕКА ЦЕО ИНТЕРНЕТ
ЗНА КО СИ И ГДЕ СИ!**

Да не би био само интернет подстанар на некој од друштвених мрежа, региструј свој назив домена и постану свој газда на Интернету.

РНИДС
Регистар националног
Интернет домена Србије

.rs

.срб

domen.rs

домен.срб

Едукативно-промотивне кампање

Кампања „Шта све можеш са својим доменом...“

Едукативно-промотивна кампања „Шта све можеш са својим доменом...“ осмишљена је и спроведена са циљем информисања и едукације јавности о томе на које начине могу користити називе својих интернет домена и побољшати своје присуство на Интернету. Одговор на питање „Шта све можеш са својим доменом...“, дат је кроз седам поучних примера, на занимљиво илустрованом и корисним садржајем богатом сајту на адресама domen.rs и domen.srb. Осим поменутих, овај сајт нуди и разнолике садржаје на теме заштите на Интернету, брендирања, историје домаћег Интернета, као и Мали речник интернет појмова. Ова кампања има дугорочну вредност јер се њени основни елементи могу поновно користити за будуће едукативне кампање које би детаљније објашњавале коришћење интернет домена.

Промотивне активности у оквиру кампање започете су у јуну и са различитим интензитетом и динамиком спровођене све до новембра, да би се наставиле и у децембру 2014. Кроз различите канале, кампања је била усмерена на потенцијалне и постојеће регистранте националних домена, власнике и руководиоце малих и средњих предузећа или организација, маркетинг стручњаке, израђиваче веб сајтова, интернет професионалце...

У стручним часописима је објављен оглас у форми инфографика са седам порука кампање, а кроз интернет оглашавање су привлачени посетиоци на сајт. PR и интензивне активности на друштвеним мрежама такође су допринеле већој видљивости и препознатљивости кампање и РНИДС-а уопште. Плакати и промо материјали су понуђени на кобрендирање и коришћење овлашћеним регистрима. У јуну је одржано неформално дружење #DomenUp, са циљем представљања и обележавања почетка кампање, које је окупило 40-ак представника интернет заједнице посебно активних на Твитеру.

Око 59.000 посета је на сајт дошло захваљујући display (контекстуалном) оглашавању на Гуглу и Етаргет мрежи, док је оглашавање на Твитеру и Фејсбуку (заједно са интеракцијама на ове две друштвене мреже) резултирало са око 13.600 посета сајту. Око 6.000 посета дошло је директним путем, што значи да су посетиоци у читач директно куцали адресу сајта, имали га у bookmark-у, или су кликнули на линк у некој поруци или е-пошти. Тренд оваквих посета поклапа се са почетком рекламне кампање на Твитеру, PR активностима и почетком „Смисли домен и освоји геџет“ такмичења у новембру, у оквиру ког су учесници приликом пријаве били упућивани на domen.rs сајт путем е-поште, путем рор-уп порука, као и путем линкова који се налазе на насловној страни smisli.domen.rs сајта. Плаћена претрага на Гуглу резултирала је са око 1.600 посета, док је органска претрага дала око 1.300 посета. Та два канала саобраћаја ка сајту доносе мањи број посета, али оне трају дуго (око два минута) и дају висок проценат остварених конверзија (око 30%).

Онлајн такмичење „Смисли домен и освоји геџет!“

Креативно, наградно и едукативно онлајн такмичење “Смисли домен и освоји геџет!” одвијало се од 20. новембра до 16. децембра и састојало се у смишљању занимљивих, а још увек слободних назива .RS и .СРБ домена. Након пријављивања на сајту на адресама smisli.domens.rs и смисли.домен.срб или логовања кроз апликацију на РНИДС-овој Фејсбук страни, која је направљена за потребе такмичења, учесници су предлагали назив свог пројекта/идеје, уносили опис, илустрацију и назив домена за конкретан пројекат/идеју. Такође, могли су да позову и своје пријатеље да преко друштвених мрежа гласају за њихове предлоге.

Апликација је била директно повезана са Whois сервисом РНИДС-а и како је корисник уносио назив жељеног домена, тако је добијао поруке система да ли је домен слободан и да ли назив који је осмишљен одговара условима за регистрацију домена. Корисници су, када би домен био одобрен, добијали препоруку да га региструју и тиме заштите своју идеју. Тако је, осим техничких информација, систем пружао и маркетиншке и креативне препоруке и давао практичне савете о регистрацији назива домена, чиме је испуњена едукативна компонента кампање.

Неформално окупљање #SmisliDomenUp је одржано 24. новембра, са око 40 представника домаће интернет заједнице.

Жири РНИДС-а је 18. децембра, на основу својих и гласова посетилаца сајта, одлучио којих 10 предлога су били најкреативнији, а њихови аутори су добили вредне награде, корисне за свакодневно коришћење Интернета (један лаптоп и девет таблета).

Током такмичења је дато 577 предлога за називе домена. Сајт такмичења је имао 28.563 посете (20.049 појединачних посетилаца), а највише посета (око 11.000) дошло је преко Фејсбука и Твитера. Поред интернет оглашавања, то је и резултат великог броја интеракција људи који су, дељењем својих предлога и позивањем пријатеља да гласају, учествовали у такмичењу. Највећи број ових посета (око 8000) дошао је кроз апликацију на РНИДС-овој Фејсбук страници.

Обједињене промотивне активности резултирале су и осетним повећањем публике која прати РНИДС на друштвеним мрежама. Током трајања такмичења број фанова РНИДС-а на Фејсбуку се у односу на трећи квартал повећао за 49%. РНИДС-ов Твитер налог је један од првих у Србији за које је спроведена промотивна кампања, која је резултирала са 1110 нових пратилаца. Такође, и Klout Score је скочио са 60 на 63. Забележено је 40 медијских објава (8 штампа, 2 ТВ, 2 радио, 28 Интернет).

Ово је био јединствени иновативни спој креативног и наградног онлајн такмичења, уз интерактивну игру са елементима едукације, а ради промовисања националних домена.

Интернет присуство РНИДС-а

Током 2014. започете су активности на изради новог сајта Фондације, на адресама ruids.rs и ruidc.srb, нове верзије сајта ДИДС-а, на адресама dids.rs и дидс.srb, као и унапређење сајта domen.rs / домен.srb у централно место за помоћ интернет заједници.

Комуникација на друштвеним мрежама чини важан део интернет присуства РНИДС-а и њој је у великој мери посвећена пажња током 2014. Уређивање РНИДС-ових налога на друштвеним мрежама одвија се на дневном нивоу, пратећи динамику њихових корисника. Дељењем различитих садржаја радимо на ширењу релевантних, актуелних и проверених новости из области Интернета, технологије и интернет домена, настојећи да, на адекватан начин, свакодневно информисемо све који нас прате. Највећу пажњу привлаче РНИДС-ови Фејсбук и Твитер налози, а РНИДС је присутан и на Google+, YouTube-у и LinkedIn-у:

Анализе тржишта домена

Агенција „Масми“ је током октобра спровела **квалитативно истраживање о ставовима стручне јавности према различитим интернет доменима**. Искуства експерата који чине стручну интернет јавност показују да су њихови клијенти већином слабо информисани и углавном се консултују са експертима пре финалног избора домена, тако да савети и препоруке експерата имају велики утицај на њихову одлуку. Експерти су углавном неутрални према различитим врстама домена и препоруке обликују у зависности од потреба конкретног клијента, тако да се национални домени генерално препоручују клијентима који послују или улазе на домаће тржиште, док се глобални и страни национални домени препоручују клијентима који су оријентисани на страна тржишта.

Клијенти (корисници домена), са друге стране, формирају личне преференције и аверзије према различитим типовима домена. Код њих постоји страх да ће њихов сајт бити слабо видљив или невидљив у претрагама из других земаља, ако користе национални домен. Поред тога, део корисника национални домен види као мање озбиљан/професионалан и мање „тренди“ у односу на глобални домен, због чега код њих постоји бојазан да се исти атрибути могу пренети на имиџ њихове компаније, ако користе национални домен. Извори информисања о доменима су претежно онлајн и укључују домаће и стране специјализоване сајтове и форуме, као и сајт ruids.rs као главни домаћи извор новости за националне домene и правну регулативу која се односи на њих.

Сматра се да би циљано оглашавање умерено едукативног карактера, усмерено ка различитим врстама бизнис корисника, могло да промени виђење и став који корисници тренутно имају према националним интернет доменима, те је пожељно организовање едукативних догађаја, трибина и предавања.

Током четвртог квартала, спроведено је и **истраживање о присуству домаћих предузећа на .RS домену**, које показује да од 150 предузећа са највећом нето добити у 2013, њих 81% има регистрован .RS домен. Ситуација је нешто лошија код најбољих 150 малих и средњих предузећа, од којих само 65% има регистрован .RS домен. Општи закључак је да су фирме у Србији генерално свесне важности .RS домена, али углавном региструју домene са називима предузећа, док слабо штите своје брендове и производе.

Почетком четвртог квартала завршена је израда **упоредног прегледа тржишта назива националних интернет домена у земљама Централне и Источне Европе**. Преглед обухвата 15 земаља и састоји се из четири повезане тематске целине, које представљају четири показатеља развоја доменског тржишта: укупан број домена, раст укупног броја домена, вредност тржишта и цене домена, као и број овлашћених регистара. Позитиван дугогодишњи раст, избалансирана цена и либерална правила регистрације представљају стабилне темеље за будући развој тржишта.

Анализа присуства РНИДС-а у медијима

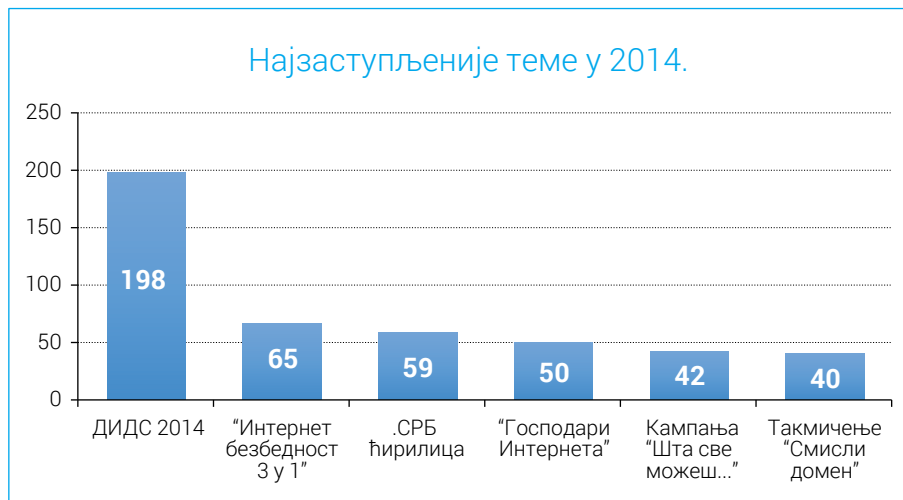
Током 2014. било је укупно 652 објаве у свим врстама медија. У првом кварталу је забележено укупно 304 објаве, а најзаступљеније теме су биле Конференција ДИДС 2014 (укупно 189 објаве) и други рођендан .СРБ домена, као и о ћирилици уопште (укупно 59 објаве).

У другом кварталу су забележене укупно 143 објаве, које су покривале углавном скуп "Господари Интернета" (укупно 50 објаве), кампању "Шта све можеш са својим доменом..." (укупно 28 објаве) и конференцију ДИДС 2014 (укупно 9 објаве).

У трећем кварталу је забележено само 45 објаве, што је, између осталог, последица прекида сарадње са PR агенцијом, до ког је дошло услед реализације конкурса за квалификоване добављаче. Највише објаве је покривало кампању "Шта све можеш са својим доменом..." (укупно 14 објаве).

У четвртм кварталу је забележено укупно 160 објаве, а најзаступљеније теме су биле скуп о сајбер безбедности "Интернет безбедност 3 у 1" (укупно 65 објаве) и такмичење "Смисли домен и освоји геџет!" (укупно 40 објаве).

Током године су, разним поводима, реализована бројна гостовања и интервјуи. На основу анализе објаве које је обухватио електронски клипинг, највећи број појављивања бележи Слободан Марковић, који се појављивао у медијима у оквиру ДИДС 2014 конференције (19 објаве), као један од говорника на конференцији „Еволуција Интернета - шта нас чека“ (22 објаве), као и поводом увођења PayPal-а у Србију (47 објаве).

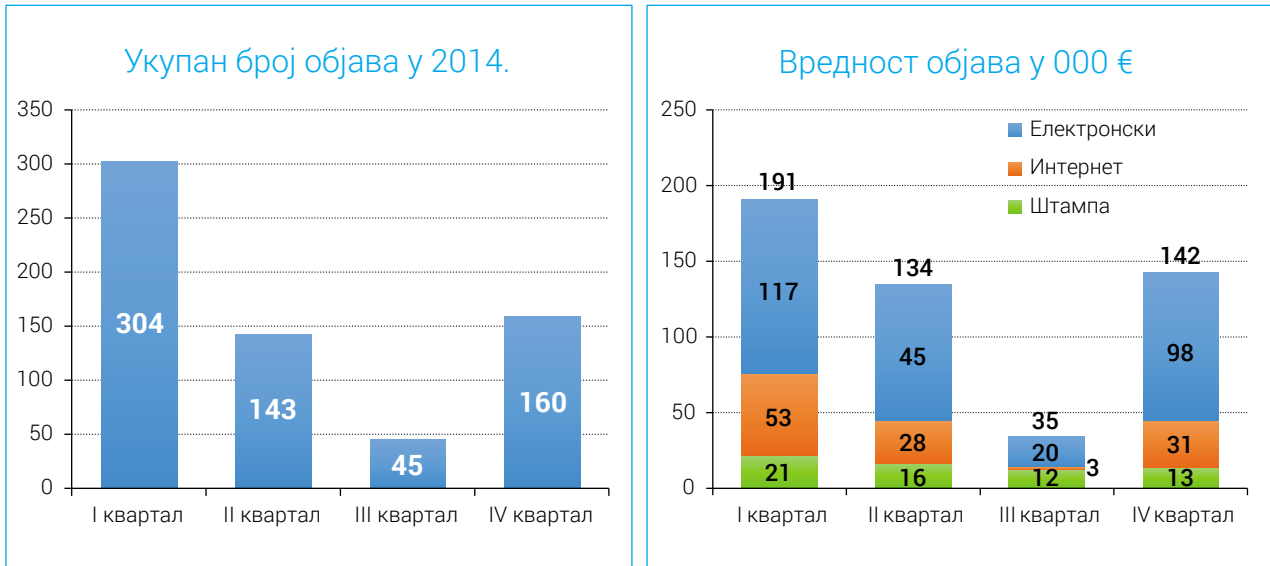

Током 2014. РНИДС се појавио у 149 различитих медија – 26 штампаних медија, 14 телевизијских и радио станице и 109 интернет портала. У штампаним медијима забележено је укупно 149 објаве, у телевизијским и радијским емисијама 62 објаве, а на интернет порталима укупно 440 објаве. Притом је доминирао примарни и планирани публицитет – 95% медијских објаве је било планирано (укупно 616 објаве), док се у 499 објаве РНИДС појављивао као примарна тема објаве (77% свих објаве).

О активностима РНИДС-а су извештавале све релевантне медијске куће, међу којима се истичу РТС 1, РТС 2, ТВ Б92, Прва ТВ, Непру TV (националне ТВ станице), са својим информативним и стручним емисијама. Активностима РНИДС-а су посветили пажњу и готово сви дневни листови, док је у периодичној штампи фокус био на специјализованим ИТ и бизнис часописима. Забележене су објаве и на најрелевантнијим информативним сајтовима (beta.rs, tanjug.rs, vabilia.rs, eкарја.com, economy.rs), на веб порталима дневних листова и ТВ станица (blic.rs, b92.net, politika.rs, telegraf.rs, danas.rs, akter.rs...), као и на стручним/специјализованим сајтовима (pcvesti.rs, pcpress.rs, itsvet.rs, digital.rs, personalmag.rs).

У 2014. је забележено и седам медијских објава у којима се РНИДС појављује у негативном контексту, базираних на чланку објављеном у дневном листу “Вечерње новости”, у вези са наводном кривичном пријавом, а на који је РНИДС реаговао у складу са законом.

На основу анализе 651 објаве, које је обухватио клипинг, број објава на интернет порталима је износио 69% свих објава, али је и даље највећа вредност објава забележена у електронским медијима:

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Регионална сарадња

Завршни квартал 2014. обележен је и потписивањем споразума о техничко-пословној сарадњи са црногорским националним регистром „доМЕН“ и са македонским регистром „МАРнет“.

Учешће у раду регионалних и глобалних форума

На конференцији ICANN 50, јуна месеца у Лондону, одржан је први састанак представника ccTLD регистара из нашег региона са представником ICANN-а, Жан-Жак Саелом, потпредседником ICANN-а за регион Европе. На састанку је било речи о унапређењу регионалне сарадње и активнијем укључивању ICANN-а у догађаје попут ДИДС-а. Други састанак регионалних ccTLD регистара одржан је на конференцији ICANN 51, када је договорено да РНИДС отвори е-листу на којој ће окупити представнике интернет заједнице у региону Југоисточне Европе (ICANN-SEE), а добијена је и подршка за увршћивање ДИДС-а у званични календар догађаја које подржава ICANN, почев од 2015.

Саветница директора РНИДС-а **Мирјана Тасић** је учествовала у раду две радне групе организоване при различитим пројектима у ICANN заједници. Прва Cross-Community Working Group on Use of Country/Territory Names as TLDs треба да састави предлог о начину коришћења

назива држава и територија као TLD. Друга радна група има назив Ћирилички панел (Cyrillic Panel) у оквиру Root zone LGR пројект, која треба да дефинише скуп ћириличких слова која ће се користити при креирању IDN TLD назива.

Александар Поповић, руководилац Сектора финансија, је почетком децембра 2014. изабран за члана Радне групе за стратешко и оперативно планирање при ccNSO (ccNSO Strategic and Operational Planning Working Group). Реч је о кључној групи у оквиру ccNSO, чији је основни задатак да организује и координише учешће ccNSO заједнице у процесима стратешког и оперативног планирања у ICANN-у.

Слободан Марковић, саветник директора РНИДС-а за ИКТ политике и односе са интернет заједницом, изабран је за члана Вишеактерске саветодавне групе (Multistakeholder Advisory Group - MAG), која саветује генералног секретара Уједињених нација о програму и распореду Форума о управљању Интернетом (Internet Governance Forum - IGF). MAG има 55 чланова, представнике држава, приватног сектора, цивилног друштва, академске заједнице и организација које управљају техничком инфраструктуром Интернета.

Организација међународних скупова

15th CENTR Marketing workshop

РНИДС је 27. и 28. новембра у Београду организовао 15. CENTR-ову маркетиншку радионицу, која је окупила 34 учесника, који су представљали 21 национални регистар (осим европских, био је заступљен и национални регистар Јапана), каталонски регистар и удружење европских националних регистара (CENTR). Међу главним темама скупа су били разлози за општеприсутан успорен раст броја регистрованих домена, искуства са новим генеричким доменима везаним за одређена подручја или градове (.paris, .brussels...), маркетиншке кампање едукативно-промотивног карактера, као и сарадња националних регистара и њихових овлашћених регистара. Посебну вредност овом скупу дало је предавање Војислава Жанетића, под називом "Shortest Hero's Journey - Storytelling in Advertising" („Најкраћи јунаков пут - Причање прича у оглашавању”).

ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА:

www.centr.org/market15

Учешће на међународним скуповима

Датум	Назив скупа	Место	Представници РНИДС-а
28-29. 1.	CENTR Security	Брисел	Александар Костадиновић
29. 1.	Cyber Gym	Тел Авив	Данко Јевтовић Душан Стојичевић
19. 2.	CENTR Admin	Салцбург	Стефан Ковач
20-21. 2.	Domain pulse	Салцбург	Александар Поповић
27-28. 2.	CENTR Marketing	Франкфурт	Предраг Милићевић Јелена Ожеговић
6. 3.	CENTR Legal	Рим	Дејан Ђукић
12-13. 3.	CENTR GA	Стокхолм	Данко Јевтовић
23-27. 3.	ICANN 49	Сингапур	Данко Јевтовић Душан Стојичевић
23-24. 4.	MapНет	Скопље	Данко Јевтовић Душан Стојичевић Владимир Алексић
1-4. 6.	CENTR Jamboree	Париз	Данко Јевтовић Дејан Ђукић Предраг Милићевић Јелена Ожеговић Александар Костадиновић
22-26. 6.	ICANN 50	Лондон	Данко Јевтовић Слободан Марковић Жарко Кеџић Војислав Родић
9-12. 9.	International conference for ccTLD registries and registrars of CIS, Central and Eastern Europe	Баку	Душан Стојичевић
18. 9.	CENTR Admin	Талин	Стефан Ковач Владимир Алексић
30. 9 - 2. 10.	CENTR GA	Брисел	Данко Јевтовић Војислав Родић
12-16. 10.	ICANN 51	Лос Анђелес	Душан Стојичевић Данко Јевтовић Слободан Марковић
15. 10.	Скуп регистара из региона	Загреб	Владимир Алексић Дејан Ђукић Александар Поповић Стефан Ковач
27. 10.	CENTR Security	Даблин	Александар Костадиновић
1-3. 12.	IGF	Женева	Слободан Марковић

2

ПОСЛОВНА ИЗВРСНОСТ

УВОЂЕЊЕ СТАНДАРДА У ПОСЛОВАЊЕ

Канцеларија РНИДС-а је током 2014. у сарадњи са консултантом радила на припремама и анализама ради унапређења пословних процеса у Фондацији. Циљ је да се оптимизују процеси, повећа ниво коришћења електронског пословања, уведе управљање документима, успостави модерни систем за рачуноводство и започне процес увођења стандарда управљања квалитетом и управљања безбедношћу информација. У другом кварталу израђен је **Каталог пословних процеса**, чија је сврха да се обједињено сагледају чиниоци релевантни за избор адекватног софтвера чији је задатак већа интеграција тока докумената и пословних процеса уз смањење броја активности и повећање ефикасности.

Канцеларија РНИДС-а је припремила и нову структуру Извештаја о раду и нови концепт и структуру израде буџета, а на основу **Организационог оквира** који има задатак да омогући лакшу идентификацију кључних индикатора перформанси (KPI) и њихово праћење. Иначе, сам Организациони оквир представља акциони план за спровођење Стратегије РНИДС-а и Плана и програма рада Управног одбора.

Током априла су финализована нова решења за **логотипе домена и овлашћених регистара**. Логотип РНИДС-а је минимално редизајниран и његова енглеска верзија је измењена у складу са новим званичним енглеским називом Фондације: „Serbian National Internet Domain Registry“. Све измене су имплементирани у нову Књигу графичких стандарда, која је постављена на сајт РНИДС-а.

ТЕКУЋИ ПОСЛОВИ

Правни послови

Почетком 2014. припремљене су измене Правилника о организацији и систематизацији послова у РНИДС-у, преваходно кроз напуштање корпоративне терминологије и усвајању назива радних места која више одговарају фондацији као организационој форми.

На предлог Канцеларије, Управни одбор је у току фебруара донео нови Правилник о спровођењу поступка набавки. Полазиште за измену Правилника који уређује поступак набавки лежи у потреби да се процедуре набавки поједноставе и убрзају, а да ниво контроле остане на истом или приближном нивоу.

У сврху сарадње са надлежним Министарством, извршена је анализа степена релевантности прописа ЕУ који се односе на успостављање .EU регистра ради утврђивања евентуалних обавеза држава чланица/кандидата које проистичу из тих прописа.

Директор је донео нови Правилник о оцењивању рада запослених, који је заснован на Организационом оквиру, а којим су детаљније обухваћени послови које запослени раде са идејом да се оцењују што конкретнији послови.

Рачуноводство и ревизија

Значајни обим ангажовања био је усмерен на тумачење и примену великог броја новодонетих прописа (закона, правилника и других аката) по чему је наглашено карактеристична 2014.

Мишљење екстерног ревизора о финансијским извештајима за 2013. је позитивно, тј. указује да финансијски извештаји РНИДС-а приказују истинито и објективно по свим материјално значајним питањима финансијски положај Фондације на дан 31. 12. 2013, као и резултате пословања за 2013. у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

Набавке

Најбитније набавке у току 2014. биле су везане за избор добављача за услугу израде веб сајта РНИДС-а, квалификованих добављача и извођача новог софтвера за регистрацију домена.

Јавни позив за набавку услуге израде веб сајта РНИДС-а је расписан 23. априла, а понуде су доставила три понуђача. Комисија је одлуку донела 15. маја и као добављача изабрала фирму „Мрежни системи“.

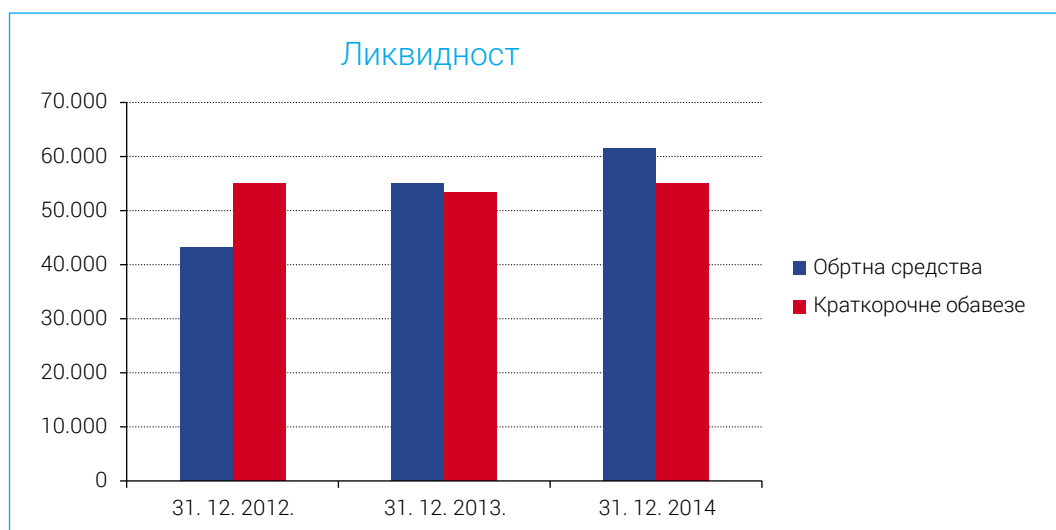
Јавни позив за избор квалификованих понуђача за услуге маркетинга и PR-а је расписан 7. јула, своје понуде је доставило 12 понуђача, а 10 достављених пријава су испуниле све тражене услове. Комисија је 20. августа донела одлуку и изабрала пет квалификованих добављача за услуге маркетинга и PR-а.

Јавни позив за израду софтвера за регистрацију назива интернет домена је расписан у октобру, а као најбољи понуђач изабран је „IT Biz Solutions“.

Током године је реализован и већи број набавки, које су Правилником о поступку вођења набавки класификоване као набавке по поступку директне погодбе, набавке од квалификованих добављача или набавке мале вредности. Ови позиви се објављују на сајту РНИДС-а, у секцији “Огласи, тендери и конкурси”.

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

У 2014. је остварен раст пословних прихода у износу од 7,9% у односу на остварење из 2013. Имајући у виду да су пословни расходи (укључујући и амортизацију) остварили раст у истом периоду од 16,6%, пословни добитак је на нивоу од 990.000 динара, уз стопу од 1,1%, и смањење у односу на 2013. од преко 86%. Треба нагласити да су у оквиру пословних расхода новим контним оквиром обухваћени и трошкови донација, што до сада није био случај.

И даље је присутан тренд растуће ликвидности кроз призму нето обртног фонда. Наиме, на крају 2012. је био негативан на нивоу од 11.599.000 динара, а на крају 2013. постаје позитиван (део обртне имовине је покривен дугорочним изворима) и износи 1.676.000. Овај показатељ је на крају 2014. позитиван, још већи него 2013. и износи 6.547.000 динара. Све то сведочи о све стабилнијем финансијском положају РНИДС-а, као и могућности за редовно сервисирање свих доспелих и потенцијалних обавеза. Ово је додатно поткрепљено чињеницом о негативном нето дугу, који је на крају 2014. при том већи за скоро 3,5 пута у односу на 2013.

У .000 РСД	2013.	2014.
Пословни приходи	85.680	92.456
Приходи од продаје	84.980	91.747
Остали пословни приходи	700	709
Пословни расходи	78.473	91.466
Трошкови материјала	565	849
Трошкови зарада и накнада зарада	44.146	54.379
Остали пословни расходи	28.645	30.748
Трошкови амортизације	5.117	5.490
ЕБИТ	7.207	990
ЕБИТ маржа	8,4%	1,1%
Финансијски приходи	2.690	4.021
Финансијски расходи	838	252
Остали приходи	190	11
Остали расходи	439	60
Нето добитак / Губитак пословања које се обуставља	-3	-606
ЕБТ	8.807	4.104
Порез	1.473	1.010
Нето резултат	7.334	3.094
Нето профитна стопа	8,6%	3,3%

3

ОРГАНИЗАЦИОНИ РАЗВОЈ ФОНДАЦИЈЕ

ЈАВНОСТ РАДА

Интерни информатор Фондације, „РНИДС вести“, традиционална је публикација која даје преглед дешавања у РНИДС-у, домаћој интернет заједници и свету на кварталном нивоу. Током 2014. су објављена четири издања и једно специјално издање, у марту, поводом конференције ДИДС 2014. Сва издања су креирана на српском и на енглеском језику.

Публикација „РНИДС - Годишњи извештај 2013.“, на српском и енглеском језику, објављена је у електронском и штампаном издању (само на српском) у IV кварталу 2014.

Током године, на сајту РНИДС-а редовно су објављивани сви документи којима се, сагласно Статуту и другим актима Фондације, обезбеђују највиши стандарди јавности рада: записници са седница Конференције суоснивача и Управног одбора; одлуке Конференције суоснивача, Управног одбора и директора; квартални и годишњи извештаји о раду Канцеларије и Управног одбора; квартални и годишњи финансијски извештаји; ажурне верзије општих аката организације; извештаји о раду радних група итд.

Током године одржано је више јавних консултација о нацртима измена аката Фондације, од којих су најзначајније оне о изменама општих аката о регистрацији назива домена и петогодишњој Стратегији РНИДС-а, коју доноси Управни одбор.

Сајт Фондације – ruids.rs

У оквиру редовних активности, на РНИДС-овом веб сајту су током целе године објављиване различите најаве, вести, позиви на јавне конкурсе, информације о одржаним догађајима, заједно са месечним календарима ИТ догађаја и осталим информацијама. Током 2014. сајт ruids.rs имао је око 355.000 прегледаних страница, од којих је страна са Whois сервисом забележила око 186.000 посета и представља најпосећенију страницу сајта.

Посећеност сајта по кварталима:

ruids.rs рнидс.срб	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	УКУПНО
Број посета	29.880	28.247	26.727	31.905	116.759
Број појединачних посетилаца	18.601	17.787	16.903	20.125	73.416
Просечно трајање посете	00:02:54	00:02:35	0:02:41	00:02:50	00:02:45
Bounce rate	35%	40%	38%	38%	38%

ОРГАНИ И ТЕЛА ФОНДАЦИЈЕ

Управни одбор

Током 2014. одржано је 30 седница Управног одбора, од чега је осам седница одржано уз коришћење новог система за електронско гласање. Осим система за електронско гласање, током године уведен је у рад и нови веб базирани систем за координацију рада радних група, које формира Управни одбор и други органи Фондације.

Након израде SLEPT, SWOT и анализе тржишта, коју је обавила истраживачка кућа "Стата", Управни одбор је припремио Нацрт Стратегије РНИДС-а 2015-2020. Потом је обављена је и Јавна расправа током октобра, а финалну верзију Стратегије УО је усвојио 23. децембра.

Након седнице Конференције суоснивача 13. децембра, одржана је и јавна, јубиларна 200. седница Управног одбора РНИДС-а, на којој су представници суоснивача имали прилике да директно поставе питања на све теме од значаја за рад РНИДС-а и развој домаће интернет заједнице.

Управни одбор РНИДС-а је донео и одлуке о формирању Радне групе за IPv6 и Радне групе за израду предлога Правилника о спровођењу електронских седница за потребе Конференције суоснивача, УО и Статутарне комисије.

Конференција суоснивача

Током 2014. одржане су две редовне седнице Конференције суоснивача.

Прва редовна седница одржана је 31. маја и на њој су поднети редовни извештаји Управног одбора и Статутарне комисије, а усвојене су измене Статута Фондације, измене Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена и Етички кодекс Фондације, који је важан документ за обезбеђивање јавности рада и побољшање поверења, како унутар организације, тако и поверења шире јавности у РНИДС. Управни одбор представио је суоснивачима и радни нацрт петогодишње стратегије Регистра и најавио јавну расправу која ће трајати три месеца.

Друга редовна седница одржана је 13. децембра, на којој су усвојени Извештај екстерног ревизора, измене и допуне Статута Фондације, Општих услова регистрације и Пословника о раду Конференције суоснивача. Представници суоснивача информисани су о Плану и програму рада РНИДС-а за 2015. годину, Стратегији РНИДС-а 2015-2020. и раду интерне ревизије, и представљени споразуми о сарадњи са црногорским националним интернет регистром „ДоМЕН“, као и са Дирекцијом за е-Управу Републике Србије.

4

ПОДРШКА РАЗВОЈУ ИНТЕРНЕТА У СРБИЈИ

3Д

dids.rs
дидс.срб

Друштвенизација

Добра локација

ДИДС 2014
Дан интернет домена Србије

ОДРЖАЛИ: Telekom Srbija livetv.rs Laguna PTC.co.rs itd MARKET STORE MARKETING BENCHMARK tech juž vo

САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Приступни преговори са ЕУ у оквиру Поглавља 10

Почетком марта представници РНИДС-а учествовали су на округлом столу Владе Србије и организација цивилног друштва поводом отварања преговора са ЕУ у оквиру Поглавља 10 – Информационо друштво и медији. Министарство трговине, туризма и телекомуникација, које координира Подгрупом за Поглавље 10, укључило је и РНИДС у њен рад, а Управни одбор РНИДС-а одредио је Душана Стојичевића и Слободана Марковића, као представнике у овој подгрупи.

Током априла и маја, представници РНИДС-а учествовали су на четири радна састанка преговарачке Подгрупе за Поглавље 10. РНИДС је у оквиру Подгрупе добио задужење да обави анализу правних тековина ЕУ у области интернет домена и управљања Интернетом. Крајем маја представници РНИДС-а присуствовали су праћењу дводневног експланаторног скрининга за Поглавље 10, који је одржан у просторијама РАТЕЛ-а и на коме су представљени основни елементи правних тековина ЕУ у области телекомуникација и информационог друштва. У склопу припреме Подгрупе за билатерални скрининг (аналитички преглед домаћег законодавства и његове усклађености са правним тековинама ЕУ), РНИДС је припремио текст сегмента о регистрацији националних интернет домена, који је укључен у званичну основу Владе за билатерални скрининг. Такође, припремљена је и пратећа презентација за излагање представника ресорног министарства о овој теми на самом скринингу у Бриселу у јулу.

Сарадња са повереником за заштиту података о личности

РНИДС је крајем јуна покренуо поступак ажурирања збирке о подацима о личности, које се воде у Централном регистру повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, сагласно Закону о заштити података о личности. Служба повереника скренула је пажњу да је потребно раздвојити тренутно пријављену збирку на две посебне (збирку података о запосленима и збирку података о регистрантима) и истовремено извршити ажурирање података. Такође, расправљено је и питање обраде података о ЈМБГ и историјских података о контактима за домене.

По договору са Службом повереника, РНИДС је преузео задатак да прибави и презентује Служби повереника искуства других националних регистара у погледу поступања са подацима о личности. РНИДС је, у сарадњи са Секретаријатом CENTR-е, током септембра спровео анкету у којој је учествовало 25 европских националних регистара, чији резултати су презентовани Служби повереника током октобра.

Конференција “Интернет дијалог Србије ’14.”

Сарадња са Министарством трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ) настављена је поводом организовања треће годишње конференције „Интернет дијалог Србије“, 18. новембра, у Дому Народне скупштине Републике Србије.

На другој пленарној сесији, на тему „Нове технологије и употреба Интернета“, поред представника МТТТ-а, РАТЕЛ-а, ПКС-а, Дирекције за е Управу и Пиратске партије, учествовао је и Душан Стојичевић, председник УО РНИДС-а, наводећи да ЕУ није нашла ниједан проблем у сфери управљања интернет доменима у Србији и скренуо пажњу на IPv6, који је РНИДС омогућио још пре две године. Такође, поменуто је да РНИДС већ обавља неке послове у вези са безбедношћу националних домена и најављено формирање посебног тела SIRT (Security and Incident Response Team) за подручје националних домена, током 2015.

Праћење регулаторних активности

Саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом учествовао је на округлим столовима на тему развоја стартап екосистема и електронске трговине у Србији и регулисања поновног коришћења података у поседу државних органа (Data Re-Use). Такође, учествовао је и јавној расправи о нацртима скупа закона о финансијским услугама,

Представници РНИДС-а учествовали су и на скуповима о развоју сектора ИКТ и о нацрту Стратегије развоја е-Управе, као и на јавној расправи поводом Стратегије. Обављене су неформалне консултације и послати корисни документи колегама из Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарства правде и Министарства финансија.

ОДНОСИ СА ИНТЕРНЕТ ЗАЈЕДНИЦОМ

Током првог квартала 2014. одржан је својеврстан „brainstorming“ – састанак са истакнутим представницима интернет заједнице на тему РНИДС-овог присуства на Интернету и боље комуникације. Овај састанак је уједно био и прилика за боље повезивање са активним појединцима, размену идеја и дискусију током које су дати предлози за будуће кампање.

Саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом говорио је на трибини Центра за промоцију науке поводом 25 година од покретања WWW сервиса, а био је присутан и на следећим скуповима: Конференцији студената економије „КОНСЕК 2014“ на Златибору, Регионалној конференцији „OMG Commerce 2014“ у Загребу, панел дискусији „Процени мобилног оператора“, панел дискусији о слободи изражавања на Интернету, као и на панел дискусији „The Essential Need to Cooperate - Multi-stakeholders, National and/or Regional Cooperation for Cyber Security“.

Програми едукације

Током јула је, под покровитељством РНИДС-а, на Међународном летњем кампу С.О.Д.Е. у Нишу, одржана радионица током које је међународна група студената развијала мобилну Whois апликацију која подржава и наше националне домене. Након уводних предавања о РНИДС-у и Whois сервису, 40 студената је, подељено у 7 група, започело рад на развијању апликације, да би је, након једнодневне рада, две групе успешно развиле. Рад на корисничком интерфејсу и даља унапређења настављена су током 2014.

У новембру је на Електротехничком факултету (ЕТФ) у Београду одржано предавање „Сајбер безбедност у Србији“, у организацији РНИДС-а и Студентске уније ЕТФ-а (СУЕТФ). Око 80 посетилаца разговарало је са домаћим ИКТ стручњацима (Бошком Радивојевићем из привредног друштва „Mainstream“, Луком Герзићем из „Gerzic & Associates“ и Јованом Шикањом из „Лимунда“) о највећим изазовима на пољу сајбер безбедности у Србији и свету. Предавање је наишло на добар одзив студената, након чега су уследили позиви да се слична предавања одрже и на Факултету организационих наука и Факултету безбедности.

Организација скупова

Панел дискусија „**Гирилица и Интернет - у Србији и свету**“ одржана је 27. јануара, на дан Светог Саве, поводом друге годишњице .СРБ домена, у Центру за промоцију науке. Модератор

панела је била Тамара Вученовић, новинар и уредник емисије “Дигиталне иконе”, на Радио Београду 2. У дискусији су учествовали: проф. др Биљана Дојчиновић, професор Филолошког факултета у Београду и руководилац пројекта “Књиженство”, др Жарко Мијајловић, редовни професор Математичког факултета у Београду, Werner Staub, сувласник Axone Services & Développement SA (Швајцарска), члан Извршног одбора CORE Association (регистар домена .сайт и .онлайн), Миленко Васић, ИТ новинар и сарадник Одбора за стандардизацију српског језика САНУ, Душан Стојичевић, председник Управног одбора РНИДС-а и Сашо Димитријоски, директор МАРнет-а, македонског националног регистра.

РНИДС је 11. априла у просторијама Центра за промоцију науке организовао панел дискусију **„Господари Интернета - промена у управљању“**. Повод је била одлука Министарства трговине САД да започне кључну фазу глобализације у управљању Интернетом, у којој он престаје да буде под контролом САД. Тим поводом је ICANN покренуо глобални процес консултација о томе како нови „мултиактерски“ систем управљања Интернетом треба да изгледа. Циљ панел дискусије је било информисање јавности и подстицање домаће интернет заједнице да се и она укључи у овај глобални консултативни процес. Учесници су били Данко Јевтовић, директор РНИДС-а, Владимир Радуновић, координатор едукативних и тренинг програма е-Дипломатије у „Дипло фондацији“, Милан Јанковић, директор РАТЕЛ-а и Марко Ђорђевић, активиста српског огранка ISOC-а. Модератор је био Слободан Марковић.

Округли сто о IPv6 одржан је 5. јуна у Центру за промоцију науке. Скупу је присуствовало преко 40 учесника, међу којима су били представници свих мобилних оператора (МТС, Теленор, Vip mobile), највећих фиксних оператора (Телеком, Орион Телеком), кабловских оператора (Радијус вектор, ICOM, Avcom, удружење УКОШ), интернет провајдера (EUnet, Беотел/Верат, Нинет), Serbian Open eXchange (SOX), hosting провајдера (AdriaHost, Mainstream, Magic), Академске мреже Србије (AMRES) и државних институција (Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Министарство одбране, Министарство унутрашњих послова, Завод за информатику и статистику Града Београда).

Покровитељство и суорганизација скупова

У Бору је 12. и 13. априла одржана конференција о интернет предузетништву **„WebDan“**, намењена средњошколцима и студентима, као и свима који желе да на Интернету развију свој посао. РНИДС је подржао организацију догађаја, а Предраг Милићевић, руководилац Сектора за развој пословања и маркетинг, је одржао предавање о брендирању на Интернету и улози интернет домена у томе.

РНИДС је пружио подршку и организацији XIV међународне конференције о електронској трговини и електронском пословању **„Е-трговина“**, која је одржана од 15. до 17. априла, на Палићу. Предраг Милићевић је, и овом приликом, одржао предавање на тему брендирања на Интернету. На овом скупу је учествовао и Слободан Марковић, као модератор два панела – о процесирању платних картица путем интернета и регулативи за е-новац.

РНИДС је спонзорисао и **„Webiz 2.0 - Конференцију о пословној примени Интернета“** од 20. до 23. марта у Зрењанину и **„Webiz пословну едукацију“** од 7. до 9. новембра у Суботици, којима је присуствовало око 160 привредника из целе Србије. На оба скупа је Предраг Милићевић одржао предавања о брендирању на Интернету и важности интернет домена.

У оквиру **СтартИТ ФЕСТ-а**, у Културном центру „Град“ у Београду, под покровитељством и у организацији РНИДС-а, 17. маја је организована панел дискусија **„Како постати ИТ предузетник у Србији“**, с циљем да помогне и олакша свима који желе да се баве ИТ предузетништвом. Присутни су разговарали са стручњацима из области права, књиговодства и финансија, а модератор панела је био Слободан Марковић. За време хакатона у „Mikser House“, у оквиру СтартИТ ФЕСТ-а, Предраг Милићевић је присутнима одржао предавање на тему **„Додир бренда“**, о важности домена у брендирању на Интернету.

ДИДС 2014

Пета годишња Конференција ДИДС 2014, одржана је **10. марта** у Хотелу „Metropol Palace“ у Београду. Овај Дан интернет домена Србије је окупио 25 учесника из земље и света, 35 новинара из 24 медијских кућа и агенција, и преко 200 посетилаца. Конференција је, као и до сада, била бесплатна за све посетиоце, уз регистрацију путем е-поште са адреса на српским националним доменима.

Програм је био подељен на три тематска блока. У првом блоку се иза назива „Доменизација“ крила прича о увођењу преко 1000 нових генеричких интернет домена највишег нивоа (gTLD) и то на више језика и писама. Страни гости ДИДС-а били су **Michele Neylon**, директор компаније “Blacknight Internet Solutions” и **Ulrich Retzlaff**, Director of Channel Management у “Public Interest Registry .ORG”, а модератор је био Владимир Радуновић из Дипло фондације. Други блок је носио назив „Друштвенизација“ и био је посвећен добром присуству и позиционирању интернет сајтова на друштвеним мрежама, а модератор је била Ивана Ћирковић, оснивач и уредник женског портала „OrganVlasti.com“. „Добра локација“ је био назив трећег блока, који је представио успешне пројекте на националним интернет доменима, а модератор је био Иван Минић, оснивач и директор форума „Бурек“.

Уговорено је 26 медијских спонзорстава (штампа, радио, ТВ, веб), као и техничко спонзорство Телекома Србија, који је обезбедио бесплатан Интернет (100 Mbps) за све учеснике и посетиоце. Забележено је укупно 186 објава у медијима, од тога 123 на Интернету (плус постови на 6 блогова), 10 на ТВ станицама, 20 на радио станицама и 27 у штампаним медијима (16 текстова и 11 огласа). Имали смо пренос уживо на 10 локација, а на основу података LiveTV (преко којих је вршен пренос), Конференцију је онлине пратило укупно око 870 особа.

На Твитеру је био актуелан хештег #DIDS2014 који је споменут у 1071 твиту, од којих је највише било објављено на дан Конференције (702). Процена је да је комуникација имала досег до више од 30.800 Твитер профила и да је твитове са #DIDS2014 хештегом видело око 71.200 људи. Најаве блокова, фотографије, ауторски текстови и остали садржаји са Конференције промовисани су на Фејсбуку, захваљујући чему их је видело око 120.000 људи на овој друштвеној мрежи.

На крају догађаја је попуњено 124 упитника у којима су посетиоци први блок оценили просечном оценом 4,32 (модератор је добио 4,52, а учесници 4,28), 2. блок просечном оценом 4,30 (модератор је добио 4,38, а учесници 4,23), а 3. блок просечном оценом 4,18 (модератор је добио 4,19, а учесници 4,09). Просечна оцена организације целокупног догађаја износи 4,70

[> ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА:
dids.rs / дидс.срб](https://dids.rs/)

ИНТЕРНЕТ БЕЗБЕДНОСТ 3 У 1

Србија је 2014. по други пут била део “Европског месеца сајбер безбедности”, који током октобра спроводи Агенција Европске уније за безбедност мрежа и података (ENISA). Тим поводом, РНИДС је 29. октобра у Музеју науке и технике у Београду организовао панел дискусију “Интернет безбедност 3 у 1”, коју је водио Слободан Марковић, саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом у РНИДС-у.

У оквиру првог блока, Јасмина Мешић, координаторка словеначког националног програма едукације “Сигурни на Интернету” при ARNES SI-CERT-у, представила је присутнима њихову Националну стратегију за сајбер безбедност. Жарко Кеџић, руководилац Сектора за ИКТ услуге РНИДС-а, је објаснио зашто сајбер напад на критичну инфраструктуру неке државе може да има и снажнији ефекат од оружаног напада. Бранислав Веселиновић, главни инспектор у Одељењу за високотехнолошки криминал МУП-а, представио је стање сајбер безбедности у Србији и које су главне безбедносне претње. Анализу безбедности националних интернет домена .RS и .СРБ представили су Лука Герзић и Милош Марчета из компаније “Gerzić & Associates”.

Тема другог блока панел дискусије била је безбедност појединачних корисника на Интернету, поготово на друштвеним мрежама, о чему је говорила Николина Љепава, психолог и предавач на Факултету за медије и комуникације. Лазар Бошковић, директор агенције “АгитПРОП”, истакао је да је спамовање и облик сајбер криминала, уз бројне облике превара које спамери шаљу путем е-поште. Милоје Секулић, сувласник и е-PR у агенцији “Нотераге”, рекао је да је потпуно погрешно уверење да постоји реални и виртуелни свет и да су ту правила понашања нешто посебно другачија.

Трећа сесија се бавила безбедношћу пословних корисника Интернета. Бошко Радивојевић, директор компаније “Mainstream”, објаснио је шта о безбедности треба да знају власници интернет портала и онлајн продавница, док је Јован Шикања, администратор за безбедност компаније “Лимундо” говорио о улози запослених, значају едукације и стварању културе интернет безбедности. Владимир Маринков из адвокатске канцеларије “Губерина – Маринков” разјаснио је правне аспекте безбедности на Интернету.

УПРАВЉАЊЕ ИНТЕРНЕТОМ

IPv6

Управни одбор РНИДС-а донео је током априла одлуку о формирању Радне групе за IPv6, са задатком формулисања скупа активности усмерених на повећање употребе IPv6 протокола на домаћем делу Интернета у периоду од наредних пет година.

Радна група за IPv6 одржала је први састанак крајем маја 2014, када је одлучено да се почетком јуна организује округли сто са циљем окупљања кључних актера у процесу преласка на IPv6, упознавања са стањем употребе IPv4 ресурса и плановима оператора за прелазак на IPv6, као и отварања дискусије о потребама оператора у том процесу и активностима које би РНИДС могао да предузме како би подржао процес преласка.

SIRT

Сачињен је предлог пројектног задатка за формирање Тима за брзе одговоре у сигурносним инцидентним ситуацијама (Security Incident Response Team) на мрежној инфраструктури којом управља РНИДС, под називом РНИДС SIRT.

Направљен је преглед решења која су примењена у националним регистрима у свету и после анализе је дефинисан оквир у којем би РНИДС SIRT могао да ради, са следећим елементима: мисија РНИДС SIRT-а, могућа корисничка база, задаци које РНИДС SIRT треба да обавља и услуге које би РНИДС SIRT нудио интернет заједници.

RSNOG

У јуну 2014. представљена је идеја о формирању Групе мрежних оператора Србије (RS Network Operators Group), као отворене заједнице окупљене око заједничког интереса побољшања квалитета, перформанси, стабилности и сигурности интернет мрежа и услуга у Србији. Управни одбор РНИДС-а је усвојио одлуку о подршци RSNOG заједници, што обухвата администрирање е-листе и веб сајта, као и подршку будућим активностима RSNOG заједнице, усмереним на размену идеја, знања и најбољих пракси између мрежних стручњака у Србији, као и сарадњу са сличним групама у региону, Европи и свету.

У децембру је покренута електронска листа RSNOG заједнице, посвећена дискусији о техничким питањима од значаја за функционисање домаћих интернет мрежа. На листи се тренутно налазе представници телекомуникационих оператора и интернет провајдера (Телеком Србија, Теленор, VIP Mobile, Орион телеком, IKOM, Радијус вектор, AVcom, EUnet, Beotel), хостинг провајдера (AdriaHost, Mainstream), као и представници Serbia Open eXchange (SOX) и Академске мреже Србије, а листа је отворена за све мрежне администраторе у Србији.

КОНТАКТ

РНИДС

Жоржа Клемансоа 18а/1
11108 Београд, Србија
ПАК 101147

Интернет адресе:
rnids.rs
рнидс.срб

Друштвене мреже:
www.linkedin.com/company/RNIDS
www.facebook.com/RNIDS.RS
www.youtube.com/RNIDSONline
www.twitter.com/RNIDS

GPS локација:
Географска ширина 44° 49' 20"
Географска дужина 20° 28' 12"

Радно време:
09.00-17.00, радним данима

Телефон:
(011) 7281-281
Факс:
(011) 7281-282

Е-пошта:
Канцеларија: kancelarija@rnids.rs
Директор: direktor@rnids.rs
Управни одбор: upravniodbor@rnids.rs
Председник Конференције суоснивача:
predsednikkonferencije@rnids.rs

ИМПРЕСУМ

РНИДС - Годишњи извештај 2014.

Издавач:
Фондација "Регистар националног
интернет домена Србије", Београд

За издавача:
Данко Јевтовић, директор

Уређивачки тим:
Предраг Милићевић
Дејан Ђукић
Жарко Кецић
Александар Поповић

Продукција:
АгитПРОП, Београд

Концепт и текст:
Лазар Бошковић

Дизајн и припрема:
Миодраг Веселиновић

Фотографије:
архива РНИДС-а

Београд, мај 2015.

ДОМ
ДОМАЋИХ
ДОМЕНА

.rs

.срб

